

تفسیر ظہور

جلد اول
سورہ حمد و بقرہ تا آیہ ۱۹۵

زیر نظر: استاد محقق عبداللہ حقیقت
تحقیق و نگارش: آیۃ اللہ مہدی رضایی
تدوین و باز نویسی: محمد حسین حقیقت

نشر جام ظہور

سرشناسه: رضایی، مهدی، ۱۳۴۱
موسسه فرهنگی جام طهور، ۲۴۶۰۸، تهران، میدان تجریش، روبروی بیمارستان شهدا،
پلاک ۱۵۰ طبقه چهارم، پشتیبانی محتوایی
عنوان و نام پدیدآور: تفسیر طهور: تفسیری پارسی و روان از قرآن کریم
مشخصات نشر: تهران: جام طهور، ۱۳۹۴ -
مشخصات ظاهری: ج.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۱۶۱-۳-۳
و جمعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر
یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
یادداشت: واژه نامه.
یادداشت: کتاب نامه.
یادداشت: نمایه.

شناسه افزوده: حقیقت، عبدالله، ۱۳۲۸ -
شناسه افزوده: حقیقت، محمد حسین، ۱۳۶۲ -
شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۳۴۲۹۵

تفسیر طهور

جلد اول

مهدی رضایی	تحقیق و نگارش
محمد حسین حقیقت	تدوین و باز نویسی
جعفر ربانی	ویرایش
عبدالله حقیقت	مجلد نظر و بازبینی نهایی

بهار ۱۳۹۴	چاپ اول
چاپخانه واژه پرداز اندیشه ۶-۶۳-۷۷۱۴۵۰	لیتوگرافی، چاپ و صحافی
۱۰۰۰ نسخه	تیراژ
نرجس السادات مدنی پور	حروف نگار
مهدی طوسی	صفحه آرا

۳۵۰/۰۰۰ ریال	قیمت
۹۷۸-۶۰۰-۹۱۱۶۱-۳-۲	شابک

نشر جام طهور

تهران - میدان تجریش - روبروی بیمارستان شهدا - پلاک ۱۵۰ - طبقه ۴

تلفن: ۲۲۷۰۹۹۳۱، دورنگار: ۲۲۷۰۹۹۵۷، کدپستی: ۱۹۶۳۶۵۴۷۵۱

www.tahoor.com

کلیه حقوق این اثر برای نشر جام طهور محفوظ است.

فهرست مطالب

۲۳	پیش گفتار.....
۲۶	درباره تفسیر طهور.....
	سوره حمد.....
۳۱	برخی از ویژگی‌های سوره حمد.....
۳۲	شامل بودن سوره حمد بر توحید، نبوت و معاد.....
۳۲	برخی از نام‌های سوره حمد.....
۳۳	آیات ۱ تا ۵.....
۳۳	حکمت آغاز قرآن با نام خداوند.....
۳۴	هدف از شروع کردن کارها با نام خدا.....
۳۴	«الله» دربرگیرنده تمام صفات الهی.....
۳۵	علت آغاز سوره‌های قرآن با «بسم الله الرحمن الرحيم».....
۳۵	ارتباط «بسم الله الرحمن الرحيم» آغاز هر سوره با مفاهیم آن سوره.....
۳۶	روایاتی درباره جایگاه «بسم الله الرحمن الرحيم».....

- معانی کلمه «الله»..... ۳۶
- تفاوت رحمت الهی با مهربانی انسان ها..... ۳۷
- معنای رحمان بودن خداوند..... ۳۷
- معنای رحیم بودن خداوند..... ۳۸
- آیاتی از قرآن درباره رحمانیت و رحیمیت خداوند..... ۳۸
- تفاوت رحمانیت خدا با رحیمیت او..... ۳۸
- تفاوت واژه حمد با واژه مدح..... ۳۸
- علت اختصاص حمد به خداوند..... ۳۹
- علت نیکو بودن تمام مخلوقات..... ۳۹
- سبب نقص ستایش انسان درباره خدا..... ۳۹
- روایاتی درباره ادب ستایش خداوند..... ۴۰
- جایگاه والای بندگان بالخلاص..... ۴۰
- معنای واژه «عالمین»..... ۴۱
- تفاوت مالکیت حقیقی با مالکیت اعتباری..... ۴۲
- مطلق بودن مالکیت خداوند..... ۴۳
- رابطه مالکیت خداوند با ربوبیت او..... ۴۳
- توضیحی درباره عبارت «مَلِکِ یوم الدّین»..... ۴۴
- معنای عبادت بنده..... ۴۴
- رابطه عبادت با شرک و استکبار..... ۴۵
- تفاوت عبودیت حقیقی با عبودیت اعتباری..... ۴۵
- معنای عبادت حقیقی و واقعی..... ۴۶
- علت خطاب کردن خدا در عبادت..... ۴۶

۴۷.....	رابطه کمک خواستن از خدا با عبادت خالصانه
۴۷.....	روایتی درباره اقسام عبادت کنندگان
۴۸.....	آیات ۶ و ۷.....
۴۸.....	حرکت تمام موجودات به سوی خداوند
۴۹.....	تفاوت صراط مستقیم با راه شیطان
۴۹.....	ویژگی‌های صراط مستقیم
۴۹.....	ویژگی‌های راه شیطان
۵۰.....	تفاوت صراط مستقیم با سبیل الله
۵۱.....	بهره‌مندی سبیل‌های مختلف از صراط مستقیم
۵۲.....	رابطه صراط مستقیم با سبیل‌های مختلف
۵۲.....	پایان یافتن سبیل‌های مختلف به صراط مستقیم
۵۳.....	علت برتری اصحاب صراط مستقیم از دیگران
۵۴.....	مصادیق اصحاب صراط مستقیم در قرآن و روایات
۵۵.....	علت درخواست هدایت به صراط مستقیم
۵۶.....	روایتی درباره فضیلت سوره حمد
۵۷.....	نقد جملات مسیحیان در نمازهای روزانه‌شان

سوره بقره

۶۱.....	نگاهی به محورهای کلی سوره بقره
۶۲.....	آیات ۱ تا ۵.....
۶۳.....	توضیحی درباره هدایت‌های خداوند
۶۳.....	تفاوت میان هدایت درونی با هدایت بیرونی

- توضیحی درباره ریشه واژه ایمان..... ۶۴
- برخی از آثار و نشانه‌های ایمان حقیقی..... ۶۴
- نقش و جایگاه فطرت در آشنایی با عالم غیب..... ۶۴
- منظور از نماز و انفاق در آیه ۳ سوره بقره..... ۶۵
- معنا و آثار یقین..... ۶۵
- نقش غفلت در گمراهی و عصیان..... ۶۶
- رابطه هدایت الهی با رستگاری..... ۶۶
- ویژگی‌های مهم پرهیزگاران..... ۶۷
- آیات ۶ و ۷..... ۶۸
- منظور از کافران در آیه ۶ سوره بقره..... ۶۸
- علت محرومیت کفار از پذیرش حق..... ۶۹
- آیات ۸ تا ۱۶..... ۷۰
- دروغ‌گویی و دورویی منافقان..... ۷۰
- منظور از خدعه منافقان در آیه ۹ سوره بقره..... ۷۰
- رابطه خدعه با پیامبر و خدعه با خدا..... ۷۱
- علت بیمار بودن قلب منافقان..... ۷۲
- معنای بیمار بودن قلب منافقان..... ۷۲
- علت سفاهت و کم‌خردی منافقان..... ۷۴
- معنای استهزای خداوند نسبت به منافقان..... ۷۵
- معنای زیانبار بودن تجارت منافقان..... ۷۶
- آیات ۱۷ تا ۲۰..... ۷۷
- معنای گرفتاری منافقان به تاریکی در زندگی و مرگ..... ۷۹

آیات ۲۱ تا ۲۵.....	۸۰
منظور از پرستش غیر خدا در آیه ۹۸ سورة انبیاء.....	۸۳
حقیقت نعمت‌ها و عذاب‌های اخروی.....	۸۴
راه‌های قرآن برای فراخواندن مردم به ایمان.....	۸۵
آیات ۲۶ و ۲۷.....	۸۶
محدوده رعایت شرم و حیا.....	۸۶
رابطه فطرت با هدایت و گمراهی.....	۸۷
معنای واژه «فاسق».....	۸۸
معنای واژه «خاس» و علت خسارت کافران و فاسقان.....	۸۹
توضیحی درباره حق اختیار انسان.....	۸۹
آیات ۲۸ و ۲۹.....	۹۱
مراحل شش‌گانه تکامل انسان.....	۹۲
رابطه قدرت و علم الهی.....	۹۳
آیات ۳۰ تا ۳۳.....	۹۵
منحصر نبودن جانشینی خدا به حضرت آدم.....	۹۶
ریشه علم فرشتگان به فساد و تباهی انسان در زمین.....	۹۶
انگیزه فرشتگان برای سؤال درباره جانشینی انسان.....	۹۷
حقیقت نام‌هایی که خدا به آدم آموخت.....	۹۸
علت انحصار جانشینی خدا برای انسان.....	۹۹
حقیقت آنچه که فرشتگان و ابلیس در ماجرای خلقت آدم پنهان کردند.....	۱۰۱
آیه ۳۴.....	۱۰۳
علت سرپیچی ابلیس از سجده بر آدم.....	۱۰۳

- جواز سجده برای غیر خدا..... ۱۰۴
- روایتی درباره سجده فرشتگان بر آدم..... ۱۰۴
- آیات ۳۵ تا ۳۹..... ۱۰۵
- رابطه روح و جسم انسان..... ۱۰۵
- حکمت هبوط آدم از بهشت..... ۱۰۶
- حقیقت درختی که آدم و همسرش از آن نهی شدند..... ۱۰۶
- حقیقت ظلمی که آدم و حوا به خودشان کردند..... ۱۰۸
- نهی مولوی و نهی ارشادی..... ۱۰۸
- علت ارشادی بودن نهی از خوردن از میوه درخت..... ۱۰۹
- گناه نبودن معصیت آدم..... ۱۰۹
- توجیه ورود ابلیس به بهشت آدم و حوا..... ۱۱۰
- سجده بر آدم به عنوان نماینده همه انسان‌ها..... ۱۱۲
- حقیقت توبه آدم و معنای دریافت کلمات از سوی خدا..... ۱۱۲
- معنای توبه خدا و توبه بنده..... ۱۱۳
- علت تکرار فرمان به هبوط..... ۱۱۴
- پیام مشترک تمام ادیان الهی..... ۱۱۵
- آیات ۴۰ تا ۴۴..... ۱۱۶
- دستورات سه گانه خدا به قوم یهود..... ۱۱۷
- چهار فرمان خدا به یهودیان درباره دین اسلام..... ۱۱۸
- نهی بنی اسرائیل از آمیختن حق به باطل و کتمان حق..... ۱۱۹
- مأموریت بنی اسرائیل به اقامه نماز و دادن زکات..... ۱۲۰
- نکوهش ناسازگاری در گفتار و عمل..... ۱۲۱

آیات ۴۵ و ۴۶.....	۱۲۲
نقش صبر و نماز در پایبندی به تعهدات الهی.....	۱۲۲
معنای گمان داشتن خاشعان به وجود آخرت.....	۱۲۳
آیات ۴۷ و ۴۸.....	۱۲۵
معنای برتری بنی اسرائیل بر جهانیان.....	۱۲۵
هشدار به بنی اسرائیل در آیه ۴۸ سوره بقره.....	۱۲۶
آیات ۴۹ تا ۶۱.....	۱۲۸
علت نسبت دادن ظلم فرعون به آل فرعون.....	۱۲۹
علت قتل عام پسران بنی اسرائیل توسط فرعون.....	۱۲۹
علت تأکید به بنی اسرائیل در خصوص تماشای غرق فرعونیان.....	۱۳۰
رابطه گوساله پرستی بنی اسرائیل با ظالم بودن آن‌ها.....	۱۳۱
دلیل بخشش گناه گوساله پرستی.....	۱۳۲
معنای شرکی که قابل آمرزش نیست.....	۱۳۲
منظور از کتاب و فرقان.....	۱۳۳
چگونگی توبه بنی اسرائیل از گناه گوساله پرستی.....	۱۳۴
ضرورت توبه بنی اسرائیل از گناه گوساله پرستی.....	۱۳۸
علت تحقق مجازات برخی از گناهان در دنیا.....	۱۴۰
سرکشی و ناسپاسی همیشگی بنی اسرائیل.....	۱۴۱
دو علت برای ذلت بنی اسرائیل.....	۱۴۴
آیه ۶۲.....	۱۴۵
وجه تسمیه بنی اسرائیل به «یهود».....	۱۴۵
توضیحاتی درباره گروه «صابئین».....	۱۴۵

- نبود ارتباط میان ادعای انتساب به آیین آسمانی با رستگاری..... ۱۴۶
- آیات ۶۳ تا ۷۴..... ۱۴۸
- مفاد پیمان‌های الهی از بنی اسرائیل..... ۱۴۹
- علت برافراشته شدن کوه طور بر فراز بنی اسرائیل..... ۱۴۹
- توضیحاتی دربارهٔ اصحاب سبت..... ۱۵۲
- واقعیت مسخ اصحاب سبت..... ۱۵۳
- اطلاعاتی دربارهٔ داستان گاو بنی اسرائیل..... ۱۵۴
- معنای جهل در منطق قرآن..... ۱۵۵
- ویژگی‌های گاو بنی اسرائیل..... ۱۵۸
- روایتی دربارهٔ داستان گاو بنی اسرائیل..... ۱۶۰
- معنای ترس سنگ‌ها از خداوند..... ۱۶۲
- علت تکرار داستان قوم بنی اسرائیل در قرآن..... ۱۶۳
- حس‌گرایی قوم بنی اسرائیل..... ۱۶۴
- رابطهٔ زندگی اجتماعی با تقلید..... ۱۶۴
- آیات ۷۵ تا ۸۲..... ۱۶۶
- نمونه‌ای از طرز تفکر جاهلانۀ یهودیان..... ۱۶۸
- سه دیدگاه اشتباه در ارتباط با شناخت خدا و صفات او..... ۱۶۹
- دیدگاه صحیح در ارتباط با شناخت خدا و صفات او..... ۱۶۹
- انگیزهٔ اصلی تحریف گران تورات..... ۱۷۱
- نمونه‌ای از اعتقادات باطل یهودیان..... ۱۷۲
- تفاوت «خطیئه» و «سیئه»..... ۱۷۳
- رابطهٔ عذاب اخروی و اعمال دنیوی..... ۱۷۴

معرفی شرک به عنوان بزرگ‌ترین گناه.....	۱۷۵
آیات ۸۳ تا ۸۸.....	۱۷۶
سرفصل تعهدات خدا از بنی اسرائیل.....	۱۷۶
علت همراهی امر به نماز و پرداخت زکات در آیات قرآن.....	۱۷۹
حضور اقلیت باایمان در میان قوم بنی اسرائیل.....	۱۸۰
معیار پیروی بنی اسرائیل از پیامبران الهی.....	۱۸۵
علت اصلی مخالفت بنی اسرائیل با تعالیم پیامبران.....	۱۸۷
آیات ۸۹ تا ۹۳.....	۱۸۸
ریشه روحیه زیاده‌خواهی یهودیان.....	۱۹۰
امکان کافر بودن در عین ادعای ایمان داشتن.....	۱۹۳
رابطه پرستش غیر خدا با ظلم.....	۱۹۳
آیات ۹۴ تا ۹۹.....	۱۹۶
پیشنهاد قرآن برای اثبات صداقت یهودیان.....	۱۹۶
دو علت برای عدم آرزوی مرگ از سوی یهودیان.....	۱۹۸
اعتقاد یهودیان درباره جبرئیل.....	۲۰۰
آیات ۱۰۰ و ۱۰۱.....	۲۰۲
علت مخالفت یهودیان با پیامبر اسلام.....	۲۰۲
آیات ۱۰۲ و ۱۰۳.....	۲۰۴
رواج سحر در عهد سلیمان پیامبر.....	۲۰۵
تأثیر هر عاملی در جهان هستی با اذن خدا.....	۲۰۷
آیات ۱۰۴ و ۱۰۵.....	۲۰۹
مقصود از «یا ایها الذین آمنوا» در قرآن.....	۲۱۰

آیات ۱۰۶ و ۱۰۷.....	۲۱۳
معنای لغوی و اصطلاحی نسخ.....	۲۱۴
اعتقاد باطل یهودیان درباره قدرت خدا.....	۲۱۶
آیات ۱۰۸ تا ۱۱۵.....	۲۱۹
دو دستور برای ارتقای ایمان و سلامت جامعه.....	۲۲۱
تسلیم در برابر خدا و انجام اعمال نیکو به عنوان شروط رستگاری.....	۲۲۳
جدایی حق از باطل و ظالم از مظلوم در قیامت.....	۲۲۵
تفاوت مالکیت خدا با مالکیت دیگران.....	۲۲۷
آیات ۱۱۶ و ۱۱۷.....	۲۳۰
دو دلیل بر فرزند نداشتن خدا.....	۲۳۱
آیات ۱۱۸ و ۱۱۹.....	۲۳۴
مأموریت پیامبران برای بشارت و انذار.....	۲۳۶
آیات ۱۲۰ تا ۱۲۳.....	۲۳۷
هدایت حقیقی در پرتو قرآن.....	۲۳۸
نتیجه کفر به خداوند.....	۲۴۰
آیه ۱۲۴.....	۲۴۲
معنای «فَأْتَمَّهَنَ» در آیه ۱۲۴ سوره بقره.....	۲۴۳
ویژگی های پنج گانه مقام امامت.....	۲۴۴
روایتی درباره مقام حضرت ابراهیم.....	۲۴۷
جمع بندی مطالب درباره مقام امامت.....	۲۴۸
آیات ۱۲۵ تا ۱۲۹.....	۲۴۹
کعبه به عنوان محلی امن برای اجتماع مردمان.....	۲۵۰

۲۵۴.....	حقیقت اسلام مورد درخواست ابراهیم
۲۵۶.....	منظور از نشان دادن مناسک در دعای ابراهیم
۲۵۸.....	آیات ۱۳۰ تا ۱۳۴.....
۲۵۸.....	تعبیر قرآن از رویگردانی از آیین ابراهیم
۲۵۹.....	منظور از مقام صالحان در دعای ابراهیم
۲۶۴.....	آثار دنیایی انسان به بالاترین مراتب اسلام
۲۶۵.....	منظور از مرگ در حال اسلام در آیه ۱۳۲ سورة بقره
۲۶۷.....	معنای مسلمان بودن ابراهیم و خاندان او
۲۶۹.....	آیات ۱۳۵ تا ۱۴۱.....
۲۷۰.....	علت پیدایش تدریجی انحراف در دین
۲۷۴.....	هدایت اهل کتاب در گرو ایمان آوردن به اسلام
۲۷۶.....	نادرستی احتجاج اهل کتاب با مسلمانان درباره خداوند
۲۸۰.....	آیات ۱۴۲ تا ۱۵۱.....
۲۸۱.....	علت مقابله یهودیان با حکم تغییر قبله
۲۸۴.....	معنای شاهد بودن برخی افراد بر برخی دیگر
۲۸۶.....	معنای امت وسط
۲۸۷.....	پاسخ قرآن درباره علت تغییر قبله مسلمانان
۲۹۰.....	علت انتظار پیامبر برای دریافت وحی
۲۹۳.....	رابطه پیروی از هوی و هوس با ظلم
۲۹۵.....	معیار پیروی از هر شخص و مکتب
۲۹۶.....	توجیه عصمت پیامبر با وجود خطاب‌های نهی‌آمیز به وی
۲۹۹.....	فواید سه گانه تغییر حکم قبله

- آثار فردی و اجتماعی قبله..... ۳۰۲
- چهار شیوه پیامبر اسلام برای هدایت مردم..... ۳۰۴
- آیه ۱۵۲..... ۳۰۶
- معنای ذکر و غفلت و نسیان..... ۳۰۷
- ذکر زبانی و ذکر قلبی..... ۳۰۸
- رابطه ذکر خدا و علم به خدا..... ۳۰۹
- روایاتی درباره جایگاه و اهمیت ذکر خدا..... ۳۱۰
- آیات ۱۵۳ تا ۱۵۷..... ۳۱۲
- اهمیت کمک جستن از صبر و نماز..... ۳۱۲
- منظور از زنده بودن شهیدان راه خدا..... ۳۱۶
- شیوه قرآن برای پرورش فضایل اخلاقی..... ۳۲۰
- معنای «أنا لله» در آیه ۱۵۶ سوره بقره..... ۳۲۳
- موهبت‌های سه گانه خداوند در حق صابران..... ۳۲۴
- آیه ۱۵۸..... ۳۲۶
- معنای شاکر و علیم بودن خداوند..... ۳۲۷
- آیات ۱۵۹ تا ۱۶۲..... ۳۲۹
- علت دوری کتمان کنندگان حق از رحمت الهی..... ۳۳۰
- شرط عفو الهی برای گناه کتمان حقایق..... ۳۳۲
- منظور از کافران در آیه ۱۶۱ سوره بقره..... ۳۳۴
- معنای مهلت نیافتن کافران در آیه ۱۶۲ سوره بقره..... ۳۳۶
- آیات ۱۶۳ تا ۱۶۷..... ۳۳۷
- توضیحی درباره وحدت خدا..... ۳۳۸

۳۴۱.....	دو دلیل بر یگانگی اله جهان و اله انسان.....
۳۴۴.....	رابطه قانون علیت عمومی با اراده الهی.....
۳۴۷.....	علت محبت برخی انسان ها به خدایان ساختگی.....
۳۵۱.....	علت حسرت مشرکان در روز قیامت.....
۳۵۳.....	آیات ۱۶۸ تا ۱۷۱.....
۳۵۴.....	معنای پیروی از گام های شیطان.....
۳۵۶.....	آئجه شیطان آدمی را به آن فرامی خواند.....
۳۵۹.....	آیات ۱۷۲ تا ۱۷۶.....
۳۶۲.....	شرط جواز استفاده از خوراکی های حرام.....
۳۶۴.....	سه کیفر کتمان کنندگان حقایق دینی.....
۳۶۸.....	آیه ۱۷۷.....
۳۷۰.....	ویژگی های ابرار.....
۳۷۴.....	آیات ۱۷۸ و ۱۷۹.....
۳۷۵.....	جایگاه عدالت و عفو در حکم قصاص.....
۳۷۸.....	آیات ۱۸۰ تا ۱۸۲.....
۳۷۹.....	محدوده وصیت.....
۳۸۲.....	آیات ۱۸۳ تا ۱۸۵.....
۳۸۶.....	نقش روزه در رشد تقوا.....
۳۸۹.....	دو گونه نازل شدن قرآن.....
۳۹۲.....	هدایتگر بودن قرآن برای عموم مردم و اهل کمال.....
۳۹۴.....	آیه ۱۸۶.....
۳۹۴.....	ویژگی های انحصاری آیه ۱۸۶ سوره بقره.....

آیه ۱۸۷.....	۳۹۷
فرق میان اتمام و اکمال.....	۴۰۱
معنای حدود الهی.....	۴۰۲
آیه ۱۸۸.....	۴۰۳
چهار نکته در آیه ۱۸۸ سورة بقره.....	۴۰۳
آیه ۱۸۹.....	۴۰۶
رابطه ایمان و تقوا.....	۴۰۹
آیات ۱۹۰ تا ۱۹۵.....	۴۱۰
منظور از «فته» در آیه ۱۹۱ سورة بقره.....	۴۱۲
اهداف جهاد در اسلام.....	۴۱۵
شرط مقابله به مثل.....	۴۱۹
معنای احسان در منطق قرآن.....	۴۲۱

مباحث مستقل

اعجاز قرآن.....	۴۲۵
جنبه‌های مختلف اعجاز قرآن در آیات قرآن.....	۴۲۶
پاسخ به ادعای فراگیری قرآن از راهی غیر از وحی.....	۴۲۷
اعجاز قرآن از جنبه اخبار غیبی و مسائل علمی.....	۴۲۸
علت عدم وجود اختلاف در آیات قرآن.....	۴۳۰
منافات نداشتن نسخ برخی آیات با نبود اختلاف در قرآن.....	۴۳۰
اعجاز قرآن از نظر فصاحت و بلاغت.....	۴۳۲
سازگاری معجزه با قانون علیت.....	۴۳۳

۴۳۶.....	نقض نشدن معجزات پیامبران با پیشرفت‌های علمی
۴۳۹.....	مراتب اسلام و کفر
۴۳۹.....	مراتب چهارگانه اسلام و کفر
۴۴۲.....	اسلام ابراهیم به عنوان کامل‌ترین مرتبه اسلام
۴۴۲.....	روایتی درباره مرتبه چهارم اسلام
۴۴۳.....	منافات نداشته‌ی بهره‌مندی از اسلام و گرفتار بودن به شرک
۴۴۴.....	جاودانگی در عذاب دوزخ
۴۴۴.....	اثبات جاودانگی عذاب از دیدگاه عقلی و نقلی
۴۴۶.....	پاسخ به سه اشکال درباره جاودانگی عذاب
۴۴۸.....	توضیحی درباره عذاب الهی
۴۵۰.....	اقسام و آثار عبودیت خدا
۴۵۱.....	جایگاه تقلید در زندگی انسان
۴۵۲.....	نمونه‌هایی از عقاید خرافی در جهان امروز
۴۵۴.....	معیار قرآن درباره تقلید و حق انتخاب انسان
۴۵۴.....	پاسخ به یک سؤال درباره نادرستی پیروی از دستورات دینی
۴۵۷.....	قانون قصاص و نقش آن در اصلاح اجتماع
۴۵۷.....	حکمت قانون قصاص در قرآن
۴۵۸.....	سابقه قانون قصاص در امت‌های پیشین
۴۵۹.....	پاسخ به چند سؤال درباره قصاص
۴۶۳.....	دعا
۴۶۳.....	تفاوت اصلی مالکیت خداوند با مالکیت دیگران
۴۶۴.....	تحلیل مفهوم نزدیک بودن خدا به انسان

- ۴۶۴..... استجابت دعا در پرتو مالکیت و اراده الهی
- ۴۶۵..... رابطه نظام اسباب و علل با دعا و استجابت آن
- ۴۶۷..... علل عدم استجابت دعا
- ۴۷۰..... آیات و روایاتی درباره جایگاه دعا

۴۷۳..... نمایه‌های موضوعات

۴۷۷..... منابع

www.ketab.ir

«برای این حقیر... با وجود مراجعه به تفاسیر مختلف که تعدادشان به سی دوره بالغ می‌شود، بیشتر از همه تفسیر «المیزان فی تفسیر القرآن» تألیف حضرت استاد آیه الله علامه سید محمدحسین طباطبائی تبریزی مورد بحث و نظر قرار می‌گرفت؛ و الحق این تفسیر در نظر حقیر، بسیار زیبا و عالی و لطیف است و میان سایر تفاسیر جلوه خاصی دارد.

لذا بر آن شدیم که یک دوره تفسیر قرآن به زبان پارسی و با قلم و انشای سلیس؛ نه به طور ترجمه، از تفسیر «المیزان» تحریر کنیم که شامل تمام مطالب و نکات آن تفسیر باشد تا برادران پارسی‌زبان از حقایق این تفسیر استفاده شایان ببرند...» *

علامه آیه الله سید محمدحسین حسینی طهرانی

از شاگردان برجسته علامه طباطبائی

الله شناسی، جلد اول، ص ۴

* شایان ذکر است که این کار در زمان حیات علامه طهرانی (رضوان الله علیه) انجام نشد. اینک مؤسسه جام طهور مفتخر است که با تألیف تفسیر طهور، این نیت پاک نیز جامه عمل پوشیده است.

پیش گفتار

در طول تاریخ عالی‌ترین معارف الهی از طریق کتب آسمانی و در قالب وحی برای هدایت و سعادت به انسان‌ها عرضه شده است.

«قرآن کریم» در میان تمام کتب آسمانی جایگاهی ویژه و مقامی رفیع دارد؛ زیرا هم پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله - که مخاطب اصلی و نخستین آن است - مقامی بس ممتاز میان انبیای الهی دارد و هم دین او - که تمامی معارف و رهنمودهای لازم برای هدایت و نیکبختی راستین آدمیان در آن نهفته - دین کامل و خاتم است.

درک زبان قرآن و منطق وحی، نیاز به آشنایی با ساختار و شبکه ارتباطات معارف این کتاب دارد که از آن به «فهم قرآن با قرآن» تعبیر می‌شود. نخستین

گام برای رسیدن به چنین فهمی آشنایی با زبان و منطق پیامبر اسلام ﷺ و اهل بیت (علیهم السلام) است؛ آنان که به فرمودهٔ پیامبر پیوندی همیشگی و ناگسستنی با قرآن دارند و می‌توانند حقایق آن را دقیق و به شکل منطقی و قابل درک، تقدیم جان‌های پذیرای حق کنند.

دانش تفسیر قرآن، دانشی مقدس و راهگشا برای درک و فهم معارف متنوع قرآنی است. تفسیر به معنای رونمایی از چهرهٔ زیبای قرآن و کنار زدن پرده‌ها از برابر انوار درخشان و تابان این کتاب آسمانی است. مفسران بزرگ، در طول تاریخ، پیوسته با استمداد از هدایت قرآن و بهره‌جویی از منطق مفسران حقیقی آن یعنی پیامبر و ائمهٔ معصومین (علیهم السلام)، توانسته‌اند از سفرهٔ بی‌کران و سرشار از برکت وحی، جان‌های مشتاق را لبریز از معنویت و هدایت کنند. مرحوم علامه طباطبایی رحمه الله مؤلف تفسیر المیزان به دلیل برخورداری از حکمت نظری و عملی و پیوند زدن بین علم و عمل و نیز پیمودن راه‌های سخت و دشوار علمی و سلوکی و معرفتی و مهارت در علوم مختلف اسلامی، به‌ویژه معارف دینی و قرآن و روایات، شخصیتی کم‌نظیر و دارای دقت نظر و حقیقت‌بین است و میان مفسران، مفسری نمونه و استثنایی به شمار می‌رود. به همین سبب تفسیر شریف المیزان، بین همهٔ تفاسیر جایگاهی ویژه و منحصر به فرد دارد.

مؤسسهٔ فرهنگی جام طهور برای آشنایی گروه‌های مختلف با معارف قرآن و متبلور شدن کلام وحی در زندگی اقشار گوناگون جامعه، تألیف تفسیر طهور را آغاز کرده تا با بیان روشن معارف قرآن بر اساس تفسیر المیزان، تفسیری فارسی، روان، مستند و متقن تدوین و عرضه کند.

بدین وسیله بر خود لازم می‌دانیم از تمام کسانی که در سطوح مختلف

برای تهیه و تنظیم این اثر کوشش کرده‌اند قدردانی کنیم؛ به‌ویژه جناب آیت الله مهدی رضایی، معاونت پژوهشی مؤسسه، که تحقیق و نگارش اولیه تفسیر بر عهده ایشان بود؛ جناب آقای محمدحسین حقیقت که تدوین و بازنویسی متن تفسیر را به انجام رسانید و جناب استاد جعفر ربانی که ویرایش دقیق متن را متقبل شد.

در پایان از کمک‌های همه جانبه و بی دریغ هیئت امنای مؤسسه « نور هل آتی » و تمامی علاقه‌مندان به نشر معارف اسلام که ما را در این راه یاری کرده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنیم؛ اگرچه خداوند متعال خود برترین و بهترین سپاسگزار اعمال نیکوست؛ چنانچه قرآن مجید در آیه ۱۵۸ سوره بقره می‌فرماید: « هر کس کار نیکی انجام دهد، بدانند که خداوند قطعاً از آن آگاه است و خود سپاسگزاری می‌کند »

این اثر علی‌رغم تمام تلاش‌ها خالی از نقص نخواهد بود. قطعاً نقدها و نظرات شما خوانندگان عزیز، ما را در پیمودن این راه یاری خواهد کرد.

مؤسسه فرهنگی جام طهور

عبدالله حقیقت